

MAANDBLAD

OKTOBER 2007

VERSCHIJNT NIET IN JULI EN AUGUSTUS

“Platte wagen” op de kaai te Oostende

DE PLATE

V.U. Jean Pierre Falise, Hendrik Serruyslaan 78/19 - 8400 Oostende

lid van de unie der belgische periodieke pers

maritiem tijdschrift

Neptunus v.z.w.

Postbus 17

8400 Oostende

Tel. en Fax: **059/80.66.66**

e-mail: **vzw.neptunus@pi.be**

Neptunus een Belgisch Maritiem tijdschrift

Met informatie

..... over de **Marine**

..... over de **koopvaardij**

..... over **vreemde oorlogsbodems**

..... over ons **maritiem verleden**

..... over de **havenactiviteiten** en

over nog zoveel meer **interessante maritieme aangelegenheden**

Abonneer U

of schenk uw vrienden of kennissen een abonnement

Jaarlijks abonnement: € 15

Beschermd abonnement: € 20

Weldoend abonnement: € 30

te storten op rekening **473-6090311-30**
van Neptunus, Postbus 17, 8400 Oostende

DE PLATE

TIJDSCHRIFT VAN DE KONINKLIJKE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING
"DE PLATE" (V.Z.W.) - OOSTENDE.

Prijs Cultuurraad Oostende 1996.

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de CULTUURRAAD OOSTENDE en HEEMKUNDE WEST-VLAANDEREN.

Statuten gepubliceerd in de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 16 juni 2004.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen en weerspiegelen niet noodzakelijk de opinie van de Kring.

Tekstovername toegelaten na akkoord van auteur en mits vermelding van oorsprong.

Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn.

De auteurs worden er attent op gemaakt dat bij elke bijdrage een bronvermelding hoort.

JAARGANG 36

NUMMER 10

MAAND oktober 2007

Prijs per los nummer: € 1,50

IN DIT NUMMER

blz. 184: **R. WEISE**: Oostendse helden en heldinnen anno 1851-1859.

blz. 198: **R. De CLERCK**: "Den verpestenden stanken" in Oostende 1880-1930. Deel 2 en slot.

blz. 204: **Y. DINGENS**: Een weetje over de bibliotheek..

KONINKLIJKE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING DE PLATE

Correspondentieadres : Heemkring De Plate, Langestraat 69, 8400 Oostende.

Verantwoordelijke uitgever: . Jean Pierre FALISE, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende.

Hoofdredacteur: Jean Pierre FALISE, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende.

Rekeningen : 380-0096662-24

750-9109554-54

000-0788241-19

Het Bestuur

Erevoorzitters:

August VAN ISEGHEM, Ijzerstraat 1, 8400 Oostende.

Omer VILAIN, Rogierlaan 38/11, 8400 Oostende.

Voorzitter:

Jean Pierre FALISE, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende, tel. 059708815.

E-mail: falise.jp@scarlet.be

Ondervoorzitter:

Walter MAJOR, Kastanjelaan 52, 8400 Oostende, tel. 059707131.

Secretaris:

Nadia STUBBE, Blauwvoetstraat 7, 8400 Oostende, tel. 059800289.

E-mail: plate.oostende@telenet.be

Penningmeester:

Simone MAES, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende.

Leden:

Ferdinand GEVAERT, Duinenstraat 40, 8450 Bredene.

August GOETHAELS, Stockholmstraat 21/10, 8400 Oostende.

Freddy HUBRECHTSEN, Gerststraat 35A, 8400 Oostende.

Valère PRINZIE, Euphrosina Beernaertstraat 48, 8400 Oostende.

Guy SERVAES, Plantenstraat 82, 8400 Oostende.

Emile SMISSAERT, Hendrik Serruyslaan 4/9, 8400 Oostende.

Gilbert VERMEERSCH, Blauw Kasteelstraat 98/2, 8400 Oostende.

Koen VERWAERDE, A. Chocqueelstraat 1, 8400 Oostende.

Johan VAN ROOSE, Kabeljauwstraat 5, 8460 Oudenburg (wnd).

Schreven in dit nummer:

Rudy WEISE: Voorhavenlaan 1/14, 8400 Oostende

Rudy DE CLERCK: Violierenlaan 42, 8400 Oostende.

Yves DINGENS: Leopold II laan 6, 8400 Oostende

OKTOBER ACTIVITEIT

De Koninklijke Heem en Geschiedkundige Kring De Plate heeft de eer en het genoegen zijn leden en andere belangstellenden uit te nodigen tot de volgende voordracht op

Donderdag 25 oktober om 14.30 uur en 20.00 uur

In de conferentieaal van de V.V.F., Oostende, Dr. L. Colensstraat 6, 8400 Oostende

Onderwerp: **OOSTENDE VERANDERT**

Diapresentatie door dhr. **Valère PRINZIE**

“Oostende vernieuwt” is de veel gehoorde slogan in de Stad aan Zee.

Dat er in Oostende veel verandert merkt je als je door de straten loopt. Valère Prinzie trok op avontuur en legde de afbraak en de nieuwbouw vast op dia's en confronteert ze met zijn beeldmateriaal van vroeger, maar ook met prentkaarten uit lang vervlogen dagen.

Wat is er verdwenen en wat is er voor in de plaats gekomen? Het is vernieuwd maar is het wel verbeterd?

Wij weten van vorige fotoprojecten “Kiek kiek Oostende”, “Oostendse gebouwen anders gezien” en “De Sint Petrus- en Pauluskerk in confrontatie” dat Valère de realiteit op zijn eigen manier vastlegt, wat soms verrassende beelden oplevert.

De diavoorstelling wordt om 14.30 uur en om 20.00 uur getoond, aan U de keus.

Zoals steeds is de toegang gratis voor de leden en de niet-leden.

Men zegge het voort.

AANVULLEND OP DEZE DIAVOORSTELLING LOOPT TOT 04 NOVEMBER IN ONS MUSEUM, OP DE EERSTE VERDIEPING, IN DE JACOBUS BAUWENSAAL, DE TENTOONSTELLING “OOSTENDE VERANDERT”, MET FOTO'S VAN VALÈRE PRINZIE

door **Rudolf WEISE****Een woord vooraf**

In het verleden kende Oostende onder zijn bevolking, burgers, militairen en zeelui, mannen en vrouwen die wegens daden van uitzonderlijke moed, toewijding of menslievendheid door de regering beloond werden met een eervolle vermelding of een medaille. In bepaalde omstandigheden werden deze beloningen ook uitgereikt samen met een geldelijke vergoeding. Soms kregen de gelauwerden alleen een geldelijke vergoeding.

Deze beloningen werden toegekend bij koninklijk besluit en vermeld in het Staatsblad, officiële publicatie, dat in die tijd uitsluitend verscheen in de Franse taal gezien het taalregiem in België toen uitsluitend Franstalig was.

De laagste vorm van beloning was de geldelijke vergoeding, gevolgd door de eervolle vermelding (*Mention honorable*). De medailles werden toegekend in drie categorieën waarvan de gouden de hoogste was:

- Goud (Or).
- Verguld zilver (Vermeil).
- Zilver (Argent-AG).

Het valt op dat bij de toekenning van deze beloningen, alhoewel niet officieel bepaald, werd rekening gehouden met de status van de betrokkenen. Zo kreeg bvb. een maatschappelijk hoog geplaatste voor eenzelfde feit, vlugger een gouden medaille dan een gewone burger.

De lijsten van hendie in aanmerking kwamen voor dergelijke beloningen werden gepubliceerd per provincie. Ten behoeve van onze lezers maakten we hieruit voor de jaren 1851 t/m 1859 een selectie van Oostendse helden en heldinnen en vertaalden we de '*Analyse des faits*' in het Nederlands.

Legende: MB = *Moniteur Belge*.
AR = *Arrêté Royal*.

Onze helden en heldinnen**1851**

182 MB. Page 2651 AR. 15 sep 1851.

Verstraeten Thomas Jacques, matelot à bord du bateau-poste, Ostende, **AG**. Ostende: Quoique sachant à peine nager, il n'a pas hésité, le 5 mai 1850, à se jeter tout habillé dans le port pour sauver la vie à deux porte-faix qui y étaient tombés. Il y avait plus de 3 mètres d'eau.

Vertaling: Niettegenstaande hij nauwelijks kan zwemmen, aarzelde hij niet op 5 mei 1850, zich volledig gekleed in de haven te werpen om het leven te redden van twee pakjesdragers die er ingevallen waren. Er was meer dan drie meter water.

183 MB. Page 2651 AR. 15 sep 1851.

Flitser Paul, patron pêcheur, Ostende, **AG**. Ostende:

Un pêcheur ivre était tombé dans le port le 16 février 1851, l'eau mesurait plus de 3 mètres. Sans réfléchir au danger, Flitser, qui sait à peine nager, se précipite dans l'eau, le saisit au moment

où il allait disparaître sous les chaloupes amarrées au quai et le maintient au-dessus, en attendant les secours que l'on dirige vers eux.

Vertaling: Een dronken visser was op 16 februari 1851 in de haven gevallen. Het water mat meer dan drie meter. Zonder rekening te houden met het gevaar, werpt Flitser, die nauwelijks kan zwemmen zich te water, grijpt hem op het ogenblik dat hij zou verdwijnen onder aan de kaai afgemeerde sloepen en houdt hem boven water in afwachting van de opdagende hulp.

184 MB. Page 2651 AR. 15 sep 1851.

Verburgh Jean, pêcheur, Ostende.

Verburgh Pierre, pêcheur, Ostende.

Bly Jean, pêcheur, Ostende.

Samain Pierre, pêcheur, Ostende.

De Rycke Paul, pêcheur, Ostende.

Verburgh Bernard, mousse, Ostende. **200 fr.** (a repartir entre l'équipage). En mer:

La chaloupe Marie-Christine, du port d'Ostende, était partie pour la grande pêche: le 25 mai 1851, une voie d'eau se déclare. Les pompes sont insuffisantes et les hommes exténués de fatigue. Le navire va couler. Le Noordstar aperçoit les signaux de détresse, aborde la chaloupe en danger, et nonobstant le gros temps qui rend l'entreprise très-périlleuse recueille l'équipage à son bord et le ramène à Ostende. Le Noordstar a dû renoncer à sa pêche.

Vertaling: De vissersboot Marie-Christine uit Oostende, was vertrokken op kabeljauwvangst. Op 25 mei 1851 vertoont ze een lek. De pompen werken onvoldoende et de bemanning is uitgeput van vermoeidheid. Het schip zal zinken. De Noordstar vangt de noodsignalen op, entert de in gevaar verkerende boot, en niettegenstaande het slechte weer die de onderneming erg gevaarlijk maakt neemt ze zijn bemanning aan boord en brengt ze terug naar Oostende. De Noordstar moest daarbij afzien van zijn visvangst.

206 MB. Page 2653 AR. 15 sep 1851.

Verkeyn Pierre, matelot à bord du navire vapeur 'Le chemin de fer belge', Ostende, **AG**. Ostende:

Le 18 mars 1851, un enfant tombe dans le port au quai des bateaux à vapeur. Verkeyn s'élance à son secours et au péril de ses jours parvient à le sauver. Déjà il s'est distingué dans une circonstance semblable.

Vertaling: Op 18 maart 1851 valt een kind in de haven ter hoogte van de kaai van de stoomboten. Verkeyn schiet ter hulp en slaagt er in op gevaar van zijn leven hem te redden. Hij heeft zich reeds onderscheiden in een gelijkaardige omstandigheid.

1852

085 MB. Page 2943 AR. 15 sep 1852.

De Vos Pierre François, matelot à bord de la malle belge, Ostende, **AG**.

Michiels François Joseph, matelot à bord de la malle belge, Ostende, **AG**. Ostende:

Ils se sont précipités tout habillés dans le chenal du port, le 28 août 1851, pour arracher à la mort un pilote tombé à l'eau par accident : ils auraient eux-mêmes perdu la vie, si l'on n'était venu à leur secours.

Vertaling: Ze wierpen zich gans gekleed in de havengeul op 28 augustus 1851 om een loods die per ongeluk in het water gevallen was van de dood te redden. Ze zouden zelf het leven verloren hebben, indien men hen niet ter hulp was gekomen.

096 MB. Page 2944 AR. 15 sep 1852.

Van Beveren Rosalie, veuve Vanloo, ouvrière, Ostende, 100 fr. Ostende:

Un incendie éclate le 17 septembre 1850 à Ostende. Il menaçait d'avoir les suites les plus graves. Les pompiers accoururent. L'un d'eux, Etienne Vanloo, déploya le plus grand courage, il resta sur le lieu du sinistre pendant plus de douze heures, et y contracta un refroidissement dont il est mort quelque temps après laissant sa veuve avec cinq enfants en bas âge.

Vertaling: Een brand breekt uit te Oostende op 17 september 1850 met dreigende, zeer zware gevolgen. De pompiers snellen toe. Eén van hen, Etienne Vanloo, vertoont de grootste moed. Hij blijft gedurende meer dan twaalf uren op de plaats van de ramp en loopt hierbij een verkoudheid op waaraan hij enige tijd later overlijdt. Hij laat een weduwe en vijf minderjarige kinderen na.

101 MB. Page 2945 AR. 15 sep 1852.

Witrock François, garde du phare, Ostende, Vermeil.

De Moor François, garde du phare, Ostende, Vermeil.

Van Hee François, canotier, Ostende, Vermeil.

Vanden Bussche Henri, canotier, Ostende, Vermeil. Ostende:

Une chaloupe de pêche, poussée par un terrible ouragan, s'était échouée près du port, le 21 novembre 1851; la nuit était obscure et l'équipage allait inévitablement trouver la mort dans les flots.

Sans tenir compte du danger auquel ils s'exposent les quatre citoyens désignés ci-contre, luttant contre la violence des vents et d'une mer en furie, sont parvenus à sauver tous les naufragés.

Vertaling: Een vissersloep, door een verschrikkelijke orkaan voortgestuwd, was gestrand bij de haven op 21 november 1851. De nacht was donker en de bemanning zou onvermijdelijk de dood vinden in de golven. Zonder rekening te houden met het gevaar waaraan ze zich blootstellen, hebben de vier hiervoor vermelde burgers, strijdend tegen de heftige wind en een ontketende zee, alle drenkelingen kunnen redden.

109 MB. Page 2945 AR. 15 sep 1852.

Devos Constant Edouard, pêcheur, Ostende, Vermeil. Ostende:

Un enfant tombe, le 6 juillet 1852, dans le canal de Bruges à Ostende, très-profond à cet endroit. Devos, qui ne sait pas nager, se jette à l'eau tout habillé, saisit l'enfant d'une main, mais disparaît bientôt avec lui; enfin par un effort suprême, il revient à la surface de l'eau, saisit une perche qui lui est tendue et échappe à la mort ainsi que l'enfant.

Vertaling: Een kind valt op 6 juli 1852 in het kanaal Brugge-Oostende, dat op deze plaats zeer diep is. Devos, die niet kan zwemmen, werpt zich gans gekleed te water, grijpt het kind met een hand, maar verdwijnt weldra met hem. Eindelijk, door een uiterste krachtinspanning komt hij terug boven water, grijpt een lange stok die hem wordt aangereikt en ontsnapt samen met het kind aan de dood.

112 MB. Page 2945 AR. 15 sep 1852.

Gaillaert Louis, employé des accises, Ostende, AG. Ostende:

Un enfant était entraîné vers la pleine mer par la force du courant, le 21 avril 1852. Gaillaert se jette dans les flots et, au risque de perdre la vie, parvient à le ramener sur la digue.

Vertaling: Een kind werd op 21 april 1852 door de stroming naar zee getrokken. Gaillaert, werpt zich op gevaar van zijn leven in de golven, en slaagt er in hem terug op de dijk te brengen.

057 MB. Page 3300 AR. 15 sep 1853.

Goormachtig Pierre, charpentier de navires, Ostende, **AG.** Ostende:

Il a sauvé, au péril de ses jours, la vie d'un enfant tombé, le 26 juillet 1853, dans le bassin du commerce.

Vertaling: Hij redde op gevaar van zijn leven een kind dat op 26 juli 1853 in het handelsdok gevallen was.

058 MB. Page 3300 AR. 15 sep 1853.

Bauwens Philippe, capitaine de navire, Ostende, **AG.** Ostende:

Même fait, le 4 avril 1851.

Vertaling: Identiek feit, de 4e april 1851.

059 MB. Page 3300 AR. 15 sep 1853.

Bastien François, patron pêcheur, Ostende, **200 fr.** (a repartir entre l'équipage).

Bens François, pêcheur, Ostende.

Bens Charles, pêcheur, Ostende.

Lauwereins Paul, pêcheur, Ostende.

Burke Désiré, pêcheur, Ostende.

Vanderheyde François, pêcheur, Ostende.

Vanderheyde Joseph, pêcheur, Ostende. En mer:

Un navire norvégien, ballotté par la tempête, avait arboré le pavillon de détresse, le 16 septembre 1852. La mer était houleuse, le navire faisait eau et allait à la dérive. Les pêcheurs désignés ci-contre, après quatre heures d'un travail opiniâtre, parvinrent à l'aborder et à sauver les cinq hommes dont se composait l'équipage, qui était exténué de faim et de fatigue.

Vertaling: Een Noors vaartuig, heen en weer geslingerd door de storm op 16 september 1852, had de noodvlag gehesen. De zee stond hol, het schip maakte water en dreef af. De vissers hiervoor vermeld slaagden er in, na vier uur hardnekkig werk, het schip te enteren en de vijf opvarende bemanningsleden, uitgeput door honger en vermoeidheid, te redden.

069 MB. Page 3300 AR. 15 sep 1853.

Lejeune Jacques, ouvrier baigneur, Ostende, **AG.** Ostende:

Le 24 août 1852, deux dames s'étant trop avancées dans la mer étaient entraînées par le courant et auraient infailliblement péri si Lejeune n'était venu à leur secours. Ce courageux baigneur a couru les plus grands dangers, en accomplissant cet acte d'humanité.

Vertaling: Op 24 augustus 1852, waagden twee dames zich te ver in zee en werden door de stroming meegetrokken. Ze zouden zeker omgekomen zijn indien Lejeune hen niet ter hulp was gekomen. Deze moedige bader liep de grootste gevaren bij het vervullen van deze daad van menslievendheid.

070 MB. Page 3300 AR. 15 sep 1853.

Laforce Jacques, patron pêcheur, Ostende, Vermeil.

Lemeire Henri, pêcheur, Ostende, Vermeil.

Devos Pierre, pêcheur, Ostende, **20 fr.**

Burcke Henri, pêcheur, Ostende, **20 fr.**

Burcke Désiré, pêcheur, Ostende, **20 fr.** Ostende:

Le 9 octobre 1852, au moment de l'arrivée de la malle belge, une foule nombreuse s'était rendue au débarcadère pour assister au débarquement de LL. AA. RR. Le duc de Brabant, le Comte de Flandre et la princesse Charlotte, lorsque tout à coup le plancher fléchit, et quarante à cinquante personnes sont précipitées dans la mer. Les cinq personnes désignées ci-contre ont couru les plus grands dangers en portant des secours aux victimes de cet accident.

Vertaling: Op 9 oktober 1852, op het ogenblik van de aankomst van de Belgische mailboot was een menigte bij de ontschepingsteiger samengekomen om tegenwoordig te zijn bij de aankomst van hunne koninklijke hoogheden, de hertog van Brabant, de graaf van Vlaanderen en prinses Charlotte, wanneer plots de vloer begaf, waarbij veertig à vijftig personen in het water vielen. De vijf personen hiervoor vermeld liepen de grootste gevaren bij de hulpverlening aan de slachtoffers van dit ongeval.

076 MB. Page 3301 AR. 15 sep 1853.

De Breyne Pierre, rentier, Ostende, Vermeil. Ostende:

Le 22 mars 1853, une femme placée dans une barque, pêchait devant les portes de l'écluse; tout à coup la vanne est ouverte, le bateau emporté par le courant, et la femme précipitée à la mer. Elle allait périr quand De Breyne s'est laissé glisser le long du talus, et, en exposant sa propre vie, est parvenu à sauver celle de cette femme.

Vertaling: Op 22 maart 1853 viste een vrouw in een roeiboot vóór de sluisdeuren. Plots werd de sluisdeur geopend, de roeiboot meegetrokken door de stroming en de vrouw in 't water geworpen. Zij zou omgekomen zijn wanneer De Breyne zich langs de dijk laat glijden en op gevaar van zijn eigen leven er in slaagt het leven van de vrouw te redden.

079 MB. Page 3301 AR. 15 sep 1853.

Lambert, chauffeur à bord du vapeur de l'Etat 'La Topaze', Ostende, **AG**. Ostende:

Un de ses camarades étant tombé à l'eau le 16 décembre 1852, Lambert s'est précipité à son secours et l'a soutenu jusqu'au moment où on est venu les prendre dans un canot.

Vertaling: Eén van zijn vrienden was in het water gevallen op 16 december 1852. Lambert haastte zich hem hulp te bieden en heeft hem ondersteund tot op het moment dat men beiden kwam ophalen met een reddingsloep.

085 MB. Page 3302 AR. 15 sep 1853.

Masseleyn Jean, garde fanal, Ostende, Vermeil.

Masseleyn Jean, marin, Ostende, Vermeil. Ostende:

Le 25 avril 1853, une tempête affreuse rendait très-difficile l'entrée du port d'Ostende: une barque de pêche jetée contre l'estacade est mise en pièces; deux hommes de l'équipage perdent la vie, les deux autres sont sauvés par le dévouement courageux de Masseleyn père et fils, qui ont eux-mêmes couru les plus grands dangers en cette circonstance.

Vertaling: Op 25 april 1853 maakte een zware storm de toegang tot de haven van Oostende zeer moeilijk. Een vissersboot tegen het staketsel geworpen, slaat in stukken. Twee bemanningsleden verliezen het leven, de twee anderen worden gered door het moedige optreden van vader en zoon Masseleyn, die bij deze gelegenheid zelf de grootste gevaren liepen.

086 MB. Page 3302 AR. 15 sep 1853.

Laserre Jean, ouvrier lesteur, Ostende, **AG**. Ostende:

Il s'est jeté tout habillé, le 16 juin 1853, près des écluses du bassin du commerce, où l'eau mesure cinq mètres de profondeur, pour sauver un homme qui y était tombé.

Laserre a exposé ses jours en cette circonstance.

Vertaling: Op 16 juni 1853, wierp hij zich volledig gekleed te water bij de sluizen van het handelsdok waar het water vijf meter diep is, om een man te redden die in het water gevallen was. Laserre heeft bij deze gelegenheid zijn leven op het spel gezet.

1854

057 MB. Page 3228 AR. 10 sep 1854.

Van Houcke Jacques, batelier, Breedene, Vermeil. Ostende.

Le 28 août 1853, un enfant tombe dans le chenal du port; Van Houcke se lance à l'eau tout habillé, saisit l'enfant au moment où il va disparaître et le ramène à terre. Le courant rendait le sauvetage dangereux.

Van Houcke s'est aussi exposé à perdre la vie le 24 décembre 1853, en portant du secours au bateau de pêche n° 9, dont l'équipage allait périr.

Vertaling: Op 28 augustus valt een kind in de havengeul. Van Houcke werpt zich gans gekleed in het water, grijpt het kind op het ogenblik dat het zal verdwijnen en brengt het aan wal. De stroming maakte de redding gevaarlijk. Van Houcke waagde ook zijn leven op 24 december 1853 toen hij hulp bood aan vissersloep nr.9, waarvan de bemanning zou omkomen.

060 MB. Page 3228 AR. 10 sep 1854.

Derouck Arnold, ouvrier, Ostende, AG. Ostende:

Un enfant était tombé, le 8 septembre 1853, dans les fossés des fortifications, et y aurait infailliblement péri, si, sans consulter le danger, Derouck ne s'était jeté à l'eau pour l'en retirer.

Vertaling: Op 8 september 1853 was een kind in de vestinggracht gevallen. Het zou er ontegensprekelijk omgekomen zijn, indien, zonder rekening te houden met het gevaar, Derouck zich niet in het water had geworpen om hem er uit te halen.

065 MB. Page 3228 AR. 10 sep 1854.

Coppejans Auguste, ouvrier charpentier, Ostende, 12 fr. Bruges:

Il a retiré d'un fossé profond de plus de deux mètres un homme qui allait périr le 1er août 1853.

Vertaling: Op 1 augustus 1853 haalde hij uit een gracht van meer dan twee meter diep een man die zou omkomen.

068 MB. Page 3228 AR. 10 sep 1854.

Vandenbroeke Jean, inspecteur du pilotage, Ostende, Mention honorable.

Letooy Jacques, pilote, Ostende, AG.

Van Houcke François, canotier, Ostende, AG.

Van Houcke Louis, canotier, Breedene, AG. Ostende:

Le 24 décembre 1853, le bateau de pêche, n° 9, manque l'entrée du port et se jette à la côte; malgré la violence de la mer, les personnes mentionnées ci-contre s'élancent dans un canot et après des efforts inouïs sauvent l'équipage composé de 6 hommes.

N.B. M. Vandenbroeke a obtenu pour ce fait une médaille d'or du département des affaires étrangères.

Vertaling: Op 24 december 1853, mist vissersloep nr.9 de haveningang en strandt. Niettegenstaande de geweldige zee, bemannen de personen hiervoor vermeld een reddingsloep, snellen ter hulp en redden na zware inspanningen de zeskoppige bemanning.

N.B. M. Vandenbroeke kreeg voor dit feit een gouden medaille van het departement van buitenlandse zaken.

070 MB. Page 3228 AR. 10 sep 1854.

Derre Dominique, trompette au 3e artillerie, Ostende, **AG**. Ostende:

Il a, au péril de sa vie, concouru à éteindre un incendie qui avait éclaté à Ostende le 23 janvier 1854, et qui menaçait de s'étendre à tout un quartier.

Vertaling : Hij heeft op 23 januari 1854 te Oostende op gevaar van zijn leven meegewerkt om een brand te blussen die zich dreigde uit te breiden tot een gans kwartier.

071 MB. Page 3228 AR. 10 sep 1854.

Verhaeghe Pierre, tambour au 7e d'infanterie, Ostende **AG**.

Goethals Adolphe, caporal au 7e d'infanterie, Ostende, **AG**.

Coucke Eugène, boulanger, Ostende, **AG**.

Morisons Eugène, capitaine de navire, Ostende, **AG**. Ostende:

Même fait.

Vertaling: Zelfde feit.

1855

058 MB. Page 3142 AR. 15 sep 1855.

Vuylsteke Antoine, ouvrier, Ostende, **AG**. Ostende :

Il a sauvé d'une mort certaine, le 11 août 1854, un enfant tombé dans le canal, très-profond à cet endroit.

Vertaling: Op 11 augustus 1854, redde hij een kind dat in het kanaal gevallen was van een zekere dood. Het kanaal is zeer diep op deze plaats.

060 MB. Page 3142 AR. 15 sep 1855.

Vercnocke Adolphe, garde-fanal, Ostende, **AG**. Ostende:

Il a sauvé d'une mort certaine, le 11 septembre 1854, un enfant tombé dans le canal, très-profond à cet endroit.

Vertaling: Op 11 september 1854, redde hij een kind dat in het kanaal gevallen was van een zekere dood. Het kanaal is zeer diep op deze plaats.

065 MB. Page 3143 AR. 15 sep 1855.

Sorel Pierre François, maître charpentier à bord de la malle-poste 'Topaze', Ostende, Vermeil. Ostende:

Le 7 juillet 1855, un enfant était tombé dans l'arrière-port à Ostende, où l'eau a une grande profondeur. Averti par les cris des assistants, Sorel s'élance à la nage, tout habillé et parvient, au péril de ses jours, à ramener l'enfant sain et sauf.

Sorel a déjà reçu une médaille pour un semblable acte de dévouement.

Vertaling: Op 7 juli 1855, was een kind in de achterhaven gevallen waar het water zeer diep is. Gewaarschuwd door de kreten van de aanwezigen, snelt Sorel hem, gans gekleed, al zwemmend ter hulp en slaagt er in op gevaar van zijn leven het kind gezond en wel terug te brengen. Sorel kreeg reeds een medaille voor eenzelfde daad van toewijding.

079 MB. Page 3144 AR. 15 sep 1855.

Panesi Joseph Augustin, charpentier de navires, Ostende, Vermeil. Ostende:

Un jeune garçon qui coupait de la glace dans l'arrière-port le 1er mars 1855, s'enfonce et est sur le point de se noyer. Panesi se jette à l'eau tout habillé et parvient à le ramener à terre. Saisi par le froid, lui-même aurait péri si l'on n'était venu à son secours.

Vertaling: Een jongeling die ijs sneed in de achterhaven op 1 maart 1855, zakt door het ijs en staat op het punt te verdrinken. Panesi werpt zich gans gekleed in het water en slaagt er in hem terug aan wal te brengen. Door koude bevangen zou hij zelf omgekomen zijn indien men hem niet ter hulp was gekomen.

080 MB. Page 3144 AR. 15 sep 1855.

Devos Jean Philippe, capitaine de navire, Ostende, Vermeil. Ostende:

Le 3 mars 1855 un enfant de 13 ans veut traverser sur la glace le fossé des fortifications. Il s'enfonce et reste suspendu, le corps dans l'eau et les bras au-dessus de la glace.

Le froid le surprend, il va disparaître quand Devos s'élance à son secours et quoique la glace se brise sous ses pas, il arrive à l'enfant et a le bonheur de le sauver.

Vertaling: Op 3 maart 1855 wil een kind van 13 jaar over het ijs de vestinggracht oversteken. Het zakt door het ijs en blijft hangen, zijn lichaam onder water, met de armen op het ijs. Hij wordt bevangen door de koude en hij zou verdwijnen wanneer Devos hem ter hulp snelt en niettegenstaande het ijs breekt onder zijn voeten, geraakt hij tot bij het kind en is zo gelukkig het te kunnen redden.

098 MB. Page 3146 AR. 15 sep 1855.

Fischer Jean, capitaine de la goélette belge 'le Jupiter', Ostende, Vermeil. En mer:

Le 17 octobre 1854 le capitaine Fischer aperçoit un navire ayant le pavillon en berne. Il jette son canot à la mer qui est très-houleuse et aborde avec la plus grande difficulté. Le navire a eu tous ses agrès brisés dans un abordage, et ses hommes sont exténués de fatigue. Il y place son second et un matelot et prend le navire en remorque. Le vent fraîchissant de plus en plus, il veut doubler le grelin qui se rompt tout à coup, par une mer furieuse, et le navire étranger va à la dérive.

Il le cherche encore pendant 24 heures, et ce n'est qu'après avoir perdu tout espoir qu'il se dirige sur Ostende.

Vertaling: Op 17 oktober 1854 bemerkt kapitein Fischer een schip met zijn paviljoen halfstok. Hij zet zijn reddingssloep uit in de woelige zee en entert met de grootste moeite. Alle tuigage van het schip werd vernield bij een aanvaring en zijn bemanning is uitgeput van vermoeidheid. Hij zet zijn 1^e luitenant en een matroos aan boord en neemt het vaartuig op sleeptouw. Daar de wind meer en meer aanwakkert wil hij de sleeptros, die plots breekt door de ontketende zee, verdubbelen. Het vreemde vaartuig drijft echter af. Hij zoekt nog 24 uren, en het is slechts nadat hij alle hoop verloren heeft dat hij koers zet naar Oostende.

099 MB. Page 3146 AR. 15 sep 1855.

Malfaison Désiré, second du navire 'le Jupiter', Ostende, AG.

Van Houcke Auguste, matelot du navire 'le Jupiter', Ostende, AG. En mer:

Il a concouru aux faits ci-dessus et a été assez heureux pour aider à conduire à Cherbourg le navire qu'on croyait perdu.

Vertaling: Hij heeft geholpen bij bovenstaande feiten en was zo gelukkig om te helpen het schip, dat men verloren achtte, naar Cherbourg te brengen.

1856

085 MB. Page 3734 AR. 15 sep 1856.

Schreurs, chauffeur à bord de la malle-poste 'Diamant', Ostende, AG. Ostende:

Un matelot, chargé d'un fardeau qu'il transporte à terre, tombe le 17 septembre 1855, dans le port d'Ostende, profond en cet endroit de plus de six mètres. Dans sa chute, il se heurte à un autre

navire et se blesse à l'épaule ; Schreurs se précipite dans l'eau tout habillé, saisi le matelot et le ramène dans une des roues du navire d'où on les retire tous les deux.

Vertaling: Een matroos, een last dragende die hij aan de wal bracht, valt op 17 september 1855, in de Oostendse havengeul die op deze plaats een diepte heeft van zes meter. In zijn val raakt hij een ander schip en kwetst zich aan de schouder. Schreurs, werpt zich gans gekleed te water, grijpt de matroos en brengt hem tot bij één van de raderwielen van het schip vanwaar beiden opgevist worden.

097 MB. Page 3735 AR. 15 sep 1856.

Vanden Bussche Henri, canotier, Ostende, AG. Ostende :

Il s'est jeté à l'eau tout habillé, le 21 août 1855, dans le port d'Ostende, et, au péril de ses jours, en a retiré un jeune homme qui se noyait.

Vertaling: Op 21 augustus 1855, werpt hij zich gans gekleed te water in de Oostendse haven en redde op gevaar van zijn leven een jonge man die verdronk.

102 MB. Page 3736 AR. 15 sep 1856.

Smets Gérard, sous-brigadier des douanes, Ostende, Vermeil. Ostende:

Un négociant de Bruxelles se baignant à Ostende le 31 juillet 1856, est emporté par le courant : Smets voyant le danger auquel il est exposé, se jette à la mer vêtue de son uniforme, et après beaucoup d'efforts et, au risque d'être entraîné lui-même par le courant, parvient à le saisir et le ramener sain et sauf sur la rive.

Vertaling: Een Brusselse handelaar die baadde te Oostende op 31 juli 1856 werd meegetrokken door de stroming. Smets, het gevaar ziende waaraan hij blootgesteld is werpt zich, gekleed in zijn uniform, in zee en na veel inspanningen en op gevaar zelf meegetrokken te worden door de stroming, slaagt er in hem te grijpen en hem gezond en wel aan wal te brengen.

107 MB. Page 3736 AR. 15 sep 1856.

Odaer Jean Charles, voiturier, Ostende, AG. Ostende:

Un enfant se rendant, le 22 mars 1856, à bord d'une barque de pêche, tombe à l'eau entre le quai et la barque. Il allait périr, lorsque Odaer se précipite dans le bassin, saisit ce malheureux au moment où il allait disparaître et lui sauve la vie.

Vertaling: Een kind dat zich op 22 maart 1856 aan boord van een visserssloep begeeft valt in het water tussen kaai en schip. Hij zou omgekomen zijn wanneer Odaer zich in het dok werpt, de ongelukkige grijpt op het ogenblik dat hij zou verdwijnen en hem het leven redt.

108 MB. Page 3737 AR. 15 sep 1856.

Brys Edouard, patron pêcheur, Ostende, AG + 200 fr. (a répartir entre les hommes de l'équipage)

Devisch Pierre, pêcheur, Ostende, AG.

Kruger Ferdinand, pêcheur, Ostende, AG.

Marmenhout Jean, pêcheur, Ostende, AG.

Depret Eugène, pêcheur, Ostende, AG.

De Rouck Jean, pêcheur, Ostende, AG.

En pleine mer:

Le 5 février 1856, Brys aperçoit à l'horizon une chaloupe faisant des signaux de détresse: renonçant aux produits éventuels de pêche, il met immédiatement le cap sur la chaloupe l'aborde au moyen d'un canot, au risque de compromettre sa vie et celle de son équipage, et, malgré le gros temps, parvient à sauver six hommes exténués de fatigue et qui, ayant déjà abandonné les pompes, n'entrevoient plus que la mort.

Vertaling: Op 5 februari 1856, bemerkt Brys aan de horizon een sloep die noodsignalen uitzendt. Hij onderbreekt de visvangst en zet onmiddellijk koers naar de sloep, entert hem bij middel van een reddingsloep, het risico lopend zijn leven en dat van zijn bemanning in gevaar te brengen. Niettegenstaande het slechte weer slaagt hij er in zes, van vermoeidheid uitgeputte mannen die reeds de pompen verlaten hadden en de dood voor ogen zagen, te redden.

109 MB. Page 3737 AR. 15 sep 1856.

Witrock Pierre, pêcheur, Ostende, **AG + 150 fr.** (a répartir entre les hommes de l'équipage)
Fait analogue, le 8 février 1856, mais entouré de moins de dangers.

Vertaling: Analoog feit, op 8 februari 1856, maar minder gevaarlijk.

1857

059 MB. Page 3353 AR. 15 sep 1857.

Caullet Jean Jacques, canotier, Ostende, **AG.**

Engels Louis, journalier, Ostende, **AG.** Ostende:

Le 24 août 1856, un homme s'étant trop avancé dans la mer, allait être victime de son imprudence, lorsque les sieurs Caullet et Engels se jetèrent à l'eau et parvinrent, après de nombreux efforts à le ramener sain et sauf à la plage.

Vertaling: Op 24 augustus 1856 zou een man die zich te ver in zee waagde het slachtoffer worden van zijn onvoorzichtigheid wanneer de heren Caullet en Engels zich te water wierpen en er in slaagden, na veel inspanningen hem gezond en wel terug op het strand te brengen.

060 MB. Page 3353 AR. 15 sep 1857.

Mertens C.A.C., faisant fonctions de sous-chef de station, Ostende, Vermeil.

Beels, télégraphiste adjoint, Ostende, **AG.** Ostende:

Le 4 novembre 1856, à l'arrivée simultanée dans la station de Courtrai du train n° 79, de l'Etat et d'un autre convoi, une dame tombe sur la voie, au moment où ce dernier passait. Le sieur Beels vole à son secours, mais par suite d'une chute, il allait être victime de son courage, lorsque le sieur Mertens, bravant un danger imminent, s'élance sur la voie, alors que la machine n'était plus distante que de 10 mètres, et parvint, par un courageux effort, à sauver le sieur Beels et cette dame.

Vertaling: Op 4 november 1856, bij de gezamenlijke aankomst in het station te Kortrijk van staatstrein nr. 79 en een ander konvooi, valt een dame op de sporen op het moment dat deze laatste voorbijkomt. De heer Beels snelt haar ter hulp, maar tengevolge van een val riskeert hij het slachtoffer te worden van zijn moedig gedrag wanneer de heer Mertens, het onmiddellijk gevaar trotserend, zich op het spoor begeeft terwijl de machine zich nog slechts op een afstand van 10 meter bevindt, en er in slaagt, door een moedige inspanning, de heer Beels en de dame te redden.

063 MB. Page 3353 AR. 15 sep 1857.

Pollet Sébastien, garde-fanal, Ostende, **AG.** Ostende:

Il a sauvé, le 12 août 1856, un enfant qui se noyait dans la mer.

Vertaling: Hij redde op 12 augustus 1856 een kind dat in zee verdrong.

064 MB. Page 3353 AR. 15 sep 1857.

Hinderickx Philippe, journalier, Ostende, **AG.** Ostende :

Fait analogue, le 31 octobre 1856.

Vertaling: Analoog feit op 31 oktober 1856.

066 MB. Page 3353 AR. 15 sep 1857.

Duyck Louis, ouvrier cordonnier, Ostende, **AG**. Ostende:

Il a sauvé la vie, le 12 janvier 1857, à un enfant qui était tombé à l'eau au quai des Pêcheurs.

Vertaling: Op 12 januari 1857 redde het leven van een kind dat in het water gevallen was aan de Visserskaai.

067 MB. Page 33353 AR. 15 sep 1857.

Deckmyn Léopold, sans profession, Ostende, **AG**.

Crépin Philippe, marin, Ostende, **AG**.

Geselle Jean, marin, Ostende, **AG**. Ostende:

Le 3 février 1857, un enfant de douze ans disparut sous la glace. S'apercevant du danger que courait son camarade, Deckmyn cherche à le sauver et parvient à le saisir par la main, mais les efforts qu'il fait pour le tirer de sa périlleuse position font rompre la glace et tous deux disparaissent sous l'eau. Ce fût alors que les sieurs Crépin et Geselle, ne consultant que leur courage, se jetèrent dans le fossé. Ils brisent la glace pour être plus libres dans leurs mouvements et sauvent les deux jeunes gens d'une mort certaine.

Vertaling: Op 3 februari 1857 verdween een kind van twaalf jaar onder het ijs. Ziende welk gevaar zijn kameraad liep, probeert Deckmyn hem te redden en slaagt er in hem bij de hand te grijpen, maar de inspanningen die hij levert om hem uit zijn netelige toestand te bevrijden doen het ijs breken en beiden verdwijnen onder water. Het was dan dat de heren Crépin en Geselle, slechts rekening houdende met hun moed, zich in de gracht wierpen. Om vrijer te kunnen handelen breken ze het ijs en redden beide jonge mensen van een zekere dood.

073 MB. Page 3354 AR. 15 sep 1857.

Delmote Louis, ouvrier blanchisseur, Ostende, **AG**. Ostende:

Il s'est distingué d'une manière particulière dans un incendie qui s'est déclaré le 29 octobre 1856.

Vertaling: Hij heeft zich op een bijzondere manier onderscheiden bij een brand die uitbrak op 29 oktober 1856.

074 MB. Page 3354 AR. 15 sep 1857.

François Pierre, pêcheur, Ostende, **AG**. Ostende:

Un enfant de sept ans tombe dans le chenal du port le 10 octobre 1856. François se jette à l'eau tout habillé et est assez heureux pour le sauver.

Vertaling: Een kind van zeven jaar valt op 10 oktober 1856 in de havengeul. François werpt zich gans gekleed te water en is zo gelukkig het te kunnen redden.

076 MB. Page 3354 AR. 15 sep 1857.

Ocket Pierre, matelot de 1er classe, Ostende, **Or**. Douvres :

Le 1er décembre 1856, vers une heure du matin, la malle-poste 'Diamant' entrait dans le port de Douvres. La nuit était très-froide et très-sombre. Un passager qui s'était aventuré trop près du bord tombe à l'eau ; Ocket voit le danger qu'il court ; il se jette aussitôt à la mer, le saisit au moment où il remontait à la surface et parvient à l'arracher à une mort certaine.

Ocket a obtenu la médaille en vermeil pour un fait identique.

Vertaling: Op 1 december 1856 rond één uur in de morgen vaart de mailboot 'Diamant' de haven van Dover binnen. Het was een koude en sombere nacht. Een passagier die zich te dicht bij de boord waagt valt in het water. Ocket ziet het gevaar waarin hij verkeert en werpt zich

ogenblikkelijk in zee, grijpt hem op het ogenblik dat hij terug aan de oppervlakte komt en slaagt er in hem te redden van een zekere dood. Ocket kreeg een medaille in vermeil voor een identiek feit.

1858

101 MB. Page 3532 AR. 15 sep 1858.

Vercnocke Alexandre, charpentier, Ostende, AG. Ostende:

Un étranger s'étant trop avancé dans la mer, en se baignant le 8 septembre 1856, fut entraîné par le courant et était sur le point de périr, lorsque Vercnocke vint à son secours et parvint à le sauver. Quoique sachant nager, Vercnocke a exposé ses jours en accomplissant cet acte de dévouement.

Vertaling: Een vreemdeling die zich bij het baden op 8 september 1856 te ver in zee waagde werd meegesleurd door de stroming en stond op het punt te bezwijken, wanneer Vercnocke hem ter hulp snedde en er in slaagde hem te redden. Niettegenstaande hij kan zwemmen, heeft Vercnocke zijn leven gewaagd bij deze daad van toewijding.

102 MB. Page 3532 AR. 15 sep 1858.

Panesi Joseph, constructeur de navires, Ostende, Or. Ostende:

Le 19 juillet 1857, un enfant tomba dans une fosse d'aisances: il y aurait trouvé la mort sans le dévouement du sieur Panesi, qui, n'écoulant que la voix de l'humanité, n'hésita pas à sauter dans la fosse au risque d'être asphyxié et parvint à le sauver. Panesi a obtenu, par arrêté royal du 15 septembre 1856, une médaille en vermeil pour un autre acte de dévouement.

Vertaling: Op 19 juli 1857 viel een kind in een beerput, hij zou er de dood gevonden hebben zonder de toewijding van de heer Panesi die, slechts luisterend naar de stem der menselijkheid, niet aarzelde in de put te springen met het risico te verstikken en er in slaagt hem te redden. Panesi heeft, bij koninklijk besluit van 15 september 1856 een medaille in vermeil voor een andere daad van toewijding, gekregen.

103 MB. Page 3532 AR. 15 sep 1858.

Lus Ange, entrepreneur de bains, Ostende, AG. Ostende:

Le 31 juillet 1857, une dame s'étant trop avancée dans la mer fut entraînée par le courant et allait devenir victime de son imprudence, lorsque le sieur Lus se jeta tout habillé à l'eau et, au risque de sa vie, parvint à la saisir et la sauve ainsi d'une mort certaine.

Vertaling: Op 31 juli werd een dame die zich te ver in zee waagde meegetrokken door de stroming en zou slachtoffer worden van haar onvoorzichtigheid, wanneer de heer Lus zich gans gekleed te water werpt, en op gevaar van zijn leven er in slaagt haar te grijpen en te redden van een zekere dood.

104 MB. Page 3532 AR. 15 sep 1858.

Vanheste Pierre Auguste, patron pêcheur, Ostende, AG. Ostende:

Le sieur Vanheste s'est dévoué le 9 octobre 1857, pour sauver le nommé Wittrock, qui était sur le point de périr dans le premier bassin où il était tombé.

Vertaling: Op 9 oktober 1857 heeft de heer Vanheste zich ingespannen om de genaamde Wittrock te redden die op het punt stond om te komen in het eerste dok waarin hij gevallen was.

105 MB. Page 3532 AR. 15 sep 1858.

Deplanter Françoise, journalière, Ostende, Vermeil. Ostende:

Deux enfants s'étaient aventurés, le 11 janvier 1858, sur la glace des fossés des fortifications: celle-ci s'étant brisée sous leurs pieds, ils tombèrent dans l'eau; ils allaient devenir

victimes de leur imprudence, lorsque le nommé Deplanter, mue par un sentiment d'humanité, s'avança courageusement à leur secours et malgré le peu de solidité de la glace, elle fut assez heureuse pour arriver jusqu'à eux et les sauver.

Vertaling: Twee kinderen waagden zich op 11 januari 1858 op het ijs van de vestinggracht. Dit onder hun voeten gebroken zijnde vielen ze in het water. Ze zouden slachtoffer worden van hun onvoorzichtigheid wanneer Deplanter, aangezet door een gevoel van menselijkheid, zich moedig ter hulp spoedde en niettegenstaande de onvoldoende sterkte van het ijs was zij zo gelukkig om tot bij de kinderen te komen en hen te redden.

106 MB. Page 3532 AR. 15 sep 1858.

Tabary Charles, contre-maître à bord du vapeur de l'Etat 'La Topaze', Ostende, Vermeil. Ostende:

Un enfant de 11 ans, s'étant imprudemment aventuré, le 20 février 1858, jusqu'au milieu du fossé en avant du bastion n° 1, très-large et très-profond en cet endroit, disparut tout à coup sous la glace qui se rompit sous ses pieds.

Son camarade Joseph Maes, âgé de 15 ans, voulant le secourir, se dirigea vers lui et fut englouti à son tour: Tabary, voyant le danger que couraient ces deux enfants, n'écoute que son courage; il s'empare d'un morceau d'espars, s'approche à la nage et en brisant la glace, du trou au bord duquel ils étaient parvenus à se soutenir, accrocha l'un d'eux à un bout de corde qu'on lui lança et qui fut ainsi tiré à terre, et nageant avec l'autre dans ses bras, il le ramena près de son camarade.

Vertaling: Een kind van 11 jaar dat zich op 20 februari 1858 tot in het midden van de gracht vóór bastion nr.1 waagde, zeer breed en diep op deze plaats, verdween plots onder het ijs dat brak onder zijn voeten. Zijn kameraad Jozef Maes, 15 jaar oud, die hem wilde redden en naar hem toeging, verdween op zijn beurt. Tabary het gevaar bemerkende waarin beide kinderen verkeerden heeft slechts gehoor aan zijn moed, grijpt een stuk dennenhout, zwemt tot bij hen, breekt het ijs van het gat waarop ze steunden en maakt één van hen vast met een koord die men hem toewerpt. Deze wordt zo aan land getrokken. Zwemmend met de andere in zijn armen brengt hij hem bij zijn kameraad.

123 MB. Page 3534 AR. 15 sep 1858.

Ardaen François, patron pêcheur, Ostende, Mention honorable.

Henneman Jean, pêcheur, Ostende, Mention honorable. Ostende:

Un pêcheur était tombé, le 26 décembre 1857, dans le port de cette ville: Ardaen et Henneman, attirés par ses cris, se sont empressés de le secourir et montés sur une frêle embarcation, ils ont pu, malgré l'obscurité, le sauver.

Vertaling: Op 26 december was een visser in de Oostendse haven gevallen. Ardaen en Henneman aangetrokken door zijn kreten, haastten zich hem te helpen en in een kleine roeiboot zijn zij, niettegenstaande de duisternis, er in gelukt hem te redden.

127 MB. Page 3534 AR. 15 sep 1858.

Van Houck Jacques François, marin, Ostende, AG. Ostende:

Fait analogue, le 21 juin 1857. A sauvé, au péril de sa vie, un jeune homme qui se noyait dans le deuxième bassin de commerce où il était tombé accidentellement le 2 mai 1857.

Vertaling: Analoog feit, op 21 juni 1857. Heeft op gevaar van zijn leven een jonge man gered die verdronk in het tweede handelsdok waarin hij per ongeluk gevallen was op 2 mei 1857.

128 MB. Page 3534 AR. 15 sep 1858.

Caullet Jean Jacques, baigneur, Ostende, AG.

Dupon L.A.N., voiturier, Ostende, **AG.** Ostende:

Un étranger se baignant, le 20 juillet 1857, à Ostende est emporté par le courant. Caullet et Dupon, voyant le danger auquel il est exposé, se jettent à la mer, et après beaucoup d'efforts et au risque d'être entraînés eux-mêmes par le courant, parviennent à le saisir et à le ramener sain et sauf sur la rive.

Vertaling: Een vreemdeling die op 20 juli 1857 te Oostende aan het baden was, wordt meegesleurd door de stroming. Caullet en Dupon, het gevaar ziende waaraan hij blootgesteld is werpen zich in zee en na veel inspanningen en op gevaar zelf meegesleurd te worden, slagen ze er in hem te grijpen en gezond en wel aan wal te brengen.

129 MB. Page 3534 AR. 15 sep 1858.

De Gryse Louis, voiturier, Ostende, **AG.** Ostende:

Fait analogue, le 21 juillet 1857.

Vertaling: Analooq feit, op 21 juli 1857.

1859

143 MB. N° 268 du 25 sep 1859-anexe 16-AR. 15 sep 1859.

Vandenbroucke Auguste, canotier lamaneur, Ostende, **Vermeil.** Ostende :

Déjà porteur de 3 médailles pour actes de courage il s'est de nouveau signalé par le dévouement dont il a fait preuve le 20 février 1858 en sauvant la vie à un enfant qui était tombé, à travers la glace, dans le fossé des fortifications.

Vertaling: Reeds drager van drie medailles voor daden van moed, deed zich opnieuw opmerken door de toewijding waarvan hij blijk gaf op 20 februari 1858 toen hij het leven redde van een kind dat door het ijs gevallen was in de vestinggracht.

172 MB. N° 268 du 25 sep 1859-annexe 18-AR. 15 sep 1859.

Fischer Jean-Baptiste, capitaine de navire, Ostende, **Or.** Ostende:

Le capitaine Fischer qui a déjà obtenu en 1855 une médaille en vermeil pour un autre acte de dévouement, vient de se signaler de nouveau par son courage et son sang-froid en sauvant la vie à un jeune garçon de 16 ans, qui était sur le point de périr dans le bassin de commerce à Ostende le 5 août 1858.

Vertaling: Kapitein Fischer, die reeds in 1855 een medaille kreeg in vermeil voor een andere daad van toewijding, laat zich opnieuw opmerken door zijn moed en koelbloedigheid bij het redden van het leven van een jongeling van 16 jaar die op het punt stond om te komen in het handelsdok te Oostende op 5 augustus 1858.

175 MB. N° 268 du 25 sep 1859-annexe 18-AR. 15 sep 1859.

Guisez, mécanicien à bord du navire à vapeur belge 'la Topaze', Ostende, **AG.** Ostende:

Il s'est élancé, le 3 mars 1859, sur un ponton éloigné de 12 à 15 pieds du navire 'la Topaze' pour porter secours au maître d'hôtel qui était sur le point de périr dans l'Escaut.

Vertaling: Schoot op 3 maart 1859 toe op een ponton, 12 à 15 voet verwijderd van het schip 'la Topaze' om hulp te bieden aan de hotelmeester die op het punt stond om te komen in de Schelde.

=+=+=+=+=

Met dank aan de Heer Eric Dufossez.

door Rudy DE CLERCK *

- Jean Dossaer - Gouwelozestraat – ná Brunet (1910)

Het tweede luik van het verhaal Brunet (zie vorig deel) komt er amper 4 jaar later.

Het bedrijf Brunet in de Gouwelozestraat kreeg immers rond (of zelfs vóór) 1910 een nieuwe eigenaar : Jean Dossaer. Wie dat was, kan wellicht afgeleid worden uit een schrijven van Emile Van Den Abeele op 28 september 1909 naar de toenmalige gouverneur Baron Ruzette. Van Den Abeele – als belangrijkste visrokerijbedrijf in Brugge - klaagde aan dat (vrij vertaald uit het Frans) : “ *Ik verneem dat mijn ex-verkoper, samen met mijn twee ontslagen werkmeesters en enkele van mijn vroegere werklieden zich zullen installeren als rokers in Zandvoorde bij Oostende...*”. De twee bladzijden tellende brief verwijst ook naar het gebrek aan de essentiële vereisten in het Oostendse bedrijf. Van Den Abeele vermeldde uitvoerig alle grote aanpassingen die hij in zijn bedrijf heeft moeten doorvoeren en hoeveel dat hem gekost had.

Hij vroeg dan dat logischerwijze hetzelfde moest toegepast worden in Oostende. Hij vernoemt niet de naam Dossaer maar het blijkt duidelijk wel om hem te gaan want de stad Oostende neemt onmiddellijk de nodige initiatieven om de aanvraag van Dossaer volgens de regels van de kunst te laten verlopen.

Zo stuurde Dokter Moreaux van het “Bureau d’Hygiène” van de gemeentelijke administratie op 7 maart een verslag naar het schepencollege met de melding dat reukhinder, hinderlijke afvalwateren en overvloedige rookuitstoot de drie problemen waren. Hij eiste dan ook een tiental voorwaarden, waaronder (vrij vertaald uit het Frans) “ *als er geen lokaal afvoer bestaat dienen de afvalwateren dagelijks getransporteerd te worden naar ergens een open veld (!)...de afval (koppen en ingewanden) dagelijks verwijderen (hoe wordt niet vermeld)muren en vloeren twee maal per week met chloorwater kuisen...*”

De brief van Van Den Abeele had dus zeker zijn effect niet gemist en bovendien zal het onderstaande imposante briefhoofd wel indruk hebben gemaakt in Oostende:

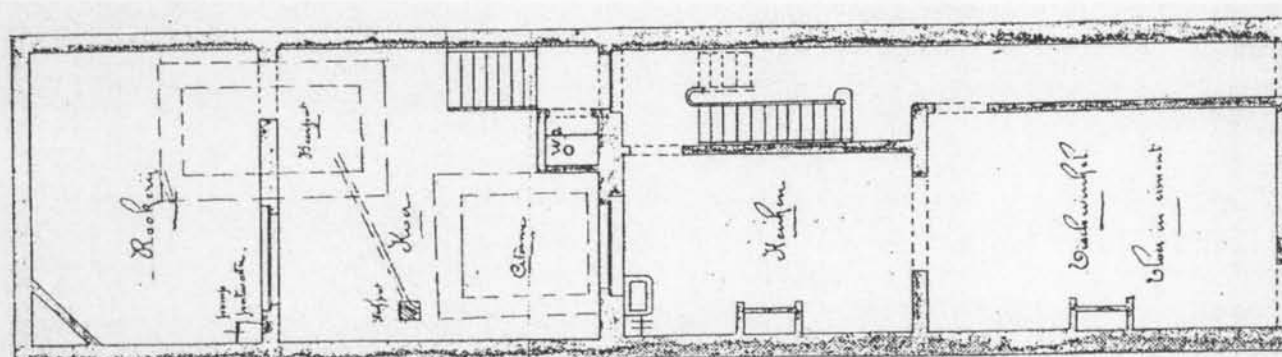

Uiteindelijk gaf de Deputatie op 22 april 1910 toch de toestemming aan Dossaer tot exploitatie mits een resem van voorwaarden. Of het bedrijf een lange en vruchtbare werking heeft gehad is niet bekend.

- Jean Wellecome –Torhoutsesteenweg (1914)

Jean Wellecome kreeg op 17 april 1914 de toelating om een visrokerij te starten in de Torhoutsesteenweg nr. 165.

Hij had bij zijn aanvraag een grondplan gevoegd waarbij duidelijk werd dat het om een “vischwinkel” ging met achteraan de rokerij die dichtbij de “beerput” en de “sterfput” was gelegen:

De machtiging was vergezeld van acht voorwaarden met als bijzonderste (vrij vertaald uit het Frans : “de afvalwateren mogen niet in de omliggende greppels of grachten terecht komen, maar moeten in een gecementeerde put worden verzameld. Die put moet regelmatig worden geledigd door een publieke of privé dienst van reukloze ruimingen”.

- Basile Demaker –Avisostraat (1914)

Op 15 november 1913 diende Basile Demaker op een onooglijk klein blaadje een aanvraag in “aan de Heeren Burgemeester en Schepenen der stad Oostende” om “een rookerij te stichten in mijn huis gelegen Avisostraat 33 T.S.”. Deze straat was gelegen in de Oude Vuurtorenwijk (wijk “ le Phare”) benoorden en parallel met de toenmalige Noordstraat.

Dit resulteerde in een hevig gezamenlijk verzet door een twintigtal eigenaars onder de vorm van een brief naar de gemeente getekend door J.Ve. Backer. Een viertal redenen werden daarbij aangevoerd, n.l. :

- de openbare gezondheid
- huurders dreigen te verhuizen
- verlies in waarde voor de eigenaars
- hogere taken op het brandgevaar

Als post scriptum werd nog het “niet bestaan van een waterloop” aangehaald.

Het College van Oostende volgde dat verzet en formuleerde aldus op 9 december 1913 een negatief advies (vrij vertaald uit het Frans) :”Overwegende de totale afwezigheid van een afwateringssysteem voor industriële afvalwateren ligt het voor de hand dat dit bedrijf zeer veel ongemakken zal veroorzaken omwille van stagnerende wateren”.

Ook het Ministerie van Binnenlandse Zaken volgde op 27 december 1913 bovenvermeld negatief advies als volgt (vrij vertaald uit het Frans) : “ *de evacuatie van de afvalwateren is niet verzekerdde lokale voorzieningen laten niet toe om het huis aan te sluiten op de stadsriolen*”.

De aanvrager liet echter niet zomaar begaan en er volgde een brief op 26 februari 1914 van vier bladzijden, ditmaal ondertekend door “vrouw B. Demaker- Rillof” . De reactie was gericht aan “*Hoogeachten Heer De Spot*”. Uit haar schrijven is op te maken dat de heer De Spot in de Provincieraad (als deputé?) gezeteld was en woonachtig in Veurne. De aanvang van de brief was meer dan onderdanig “ *Uw goedheid en uw welwillend karakter kennende, als ook de gediensstigheid waarmede gij uwe onderdanen begunstigd als ook de bewezen diensten aan mijn vader zaliger met name Isidoor Rillof...*”

Een stevig argument was haar bemerking op de boven geciteerde kritiek op de afwatering: “ *ik vraag mij af waarvoor de riolen, die er nu liggen dan dienen, zij nemen noghthans de vuile wateren der bewoners op, en mij dunkt wat visch water min of meer, dit toch niemand kan hinderen...*”.

Die laatste inbreng bleek positieve gevolgen te hebben want op 17 april 1914 werd door de Provincie de machtiging gegeven met o.a. conditie : “*wasch – spoel en pekewater moet zorgvuldig opgevangen en in de stadsriool gestort worden....De vischafval nooit in den gemak of beirput geworpen worden...*” “*Verluchting door middel van deuren en vensters*”.

Een typisch geval dus van totaal verschillende meningen tussen de adviesgevende partijen waarbij de Provincieraad uiteraard altijd aan het langste eind trok, en dat heeft Mevrouw Demaker-Rillof dus goed uitgespeeld.

Elementen ontbreken vooralsnog over de werking, de productie en de duur van exploitatie, al zullen de werken voor de Nieuwe Vuurtorenwijk en de afbouw van de Oude de levensduur van het bedrijf automatisch wel verkort hebben.

Ná 1920

Ná 1920 werden nog een aantal machtigingen toegekend :

- **Rudolf Depuydt** was in de Guido Gezellestraat 33 te Stene in 1920 gestart met een visrokerij en vroeg toelating voor uitbreiding, begin 1923. Dit was niet naar de zin van “paster” C. Vanbesien die een protestbrief richtte naar de Gouverneur met o.a. “*..deze instelling zou staan op den afstand van 10 meters van de school, hetgeen een zeer noodlottig gevolgd heeft voor de gezondheid van het onderwijzend personeel en van de leerende jeugd...het is onmogelijk de vensters te openen en de klassen te verluchten... te meer dat de school reeds gebouwd werd in 1908...*”

De toestemming kwam er uiteindelijk toch in juni 1923, maar er waren maar liefst 21 voorwaarden vermeld over vier bladzijden en bovendien bijzonder gedetailleerd. Op het mooie grondplan in kleur blijkt de schouw zelfs 12 meter hoog te zijn ! De Ministeriële goedkeuring eindigde wel met “ *de verklaring der moeder-overste meisjesschool Contredam dicht by de haringrookery gelegen is het mishand aangeklaagd door den eerbaren Heer Hoofdopziener van het lager onderwijs te Oostende, verdwenen sedert dat den Heer Depuydt regelmatig de afval van visch laat wegnemen*”.

Einde verhaal, einde problemen.

- **Arthur Devos** kreeg in september 1923 de toelating om in de Liefkesmoresstraat 60 (toen op de Oude Vuurtorenwijk) een visrokerij te starten. Dus twee straten verwijderd van de rokerij Demaker in de Avisostraat. Er was hierbij geen enkel verzet, wel moest het bedrijf aan 14 voorwaarden

voldoen. Onder de rubriek "aantal werklieden stond " eigen volk" dat zou werken van 8 uur tot 17 uur.

- **Victor Storme** kreeg op 11 januari 1924 de toelating tot het oprichten van een sprotrokerij in de Nieuwlandstraat 18. Het magazijn was kleinschalig : 7 meter op 12.5 meter. Er waren aanvankelijk protesten van twee burens , Achiel Delafontaine (aannemer) met "*schouwen veel te leeg*" en Alfons Loncke (meester- plakker) met "*in mijn nieuw huis reeds gedwongen mijn regenbak te kuischen daardoor*". De goedkeuring kwam er uiteindelijk toch omdat –volgens het schrijven van het Ministerie van Volksgezondheid "*Delafontaine zyne vrouw nu moet bekennen dat de ongemakken welke zij vreesde niet bestaan*" en "*de heer Loncke verklaard heeft dat hy nu tegenwoordig weinig mishand heeft van de sprotrookery..*" Blijkbaar was het burensprobleem daar snel opgelost.

- **Joseph Boels** uit Adinkerke (°31.07.1894) kwam uit een familie die over verschillende generaties visser-reder was geweest. Tijdens de oorlog '14-'18 werd hij het slachtoffer van het verraderlijk oorlogsgas en liep een blijvend longletsel op.

Hij huwde Hélène Derudder, dochter van een belangrijke Oostendse visgroothandelsfamilie, en samen begonnen zij in 1924 aan een haring- en sprotrokerij op de wijk Conterdam te Oostende, "La Couronne" genaamd. Joseph had immers voor kroon en vaderland gestreden en ...het Frans stond toen chic. Op zeer korte tijd werd La Couronne één van de belangrijkste rokerijen van de kuststreek. Dat betekende in volle seizoen zo'n 120 tewerkgestelden.

Joseph Boels was bovendien burgemeester van Stene van 1953 tot zijn overlijden in 1967.

Na de tweede wereldoorlog deed zoon **Roger** zijn intrede in het bedrijf en heel wat vernieuwingen grepen toen plaats. Later in 1973 vervoegden de kleinzonen **Jos** en in 1975 **Jean-Marie** de zaak en werd het productiepakket verruimd. Uiteindelijk kreeg het bedrijf in 1984 een nieuwe vestiging in Oostende met uiteraard een verhoogde productiecapaciteit.

In 1989 werd het bedrijf verkocht en nadien volgden meerdere (buitenlandse) eigenaars.

- **Jules Hendrickx** baatte in de Torhoutsesteenweg 214 vanaf januari 1925 een sprotrokerij uit. Ze was ongetwijfeld een kleinschalig bedrijf want de rokerij omvatte een oppervlakte van 4 meter op 4.80 meter in het "*achterhuis*". Er was vooraf geen enkel verzet en de machtiging voorzag in een tiental "klassieke" voorwaarden.

- **Henri Goes** mocht op 16 april 1926 een visrokerij uitbaten in de Plakkersstraat 40. Er rezen protesten vanuit het gebuurte, vooral door de heren Tournoy en Kroothop : "*uit reden dat nevens het huis ligt een waterloop die eene geweldige ongunstige reuk teweeg brengt*".

De toelating kwam er toch mits voorwaarden gesteld door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid. Het ging volgens de brief "*...slechts om een kleine sprotrookeryhet rooken van sprot zal niet mogen geschieden buiten het normaal werk seizoen...*"

- **Maurice Verhelst** had in de Gistelsesteenweg 42 te Stene vanaf 1926 een visrokerij. Zijn aanvraag volgt hieronder met een verfijnd briefhoofd, blauwgedrukt.

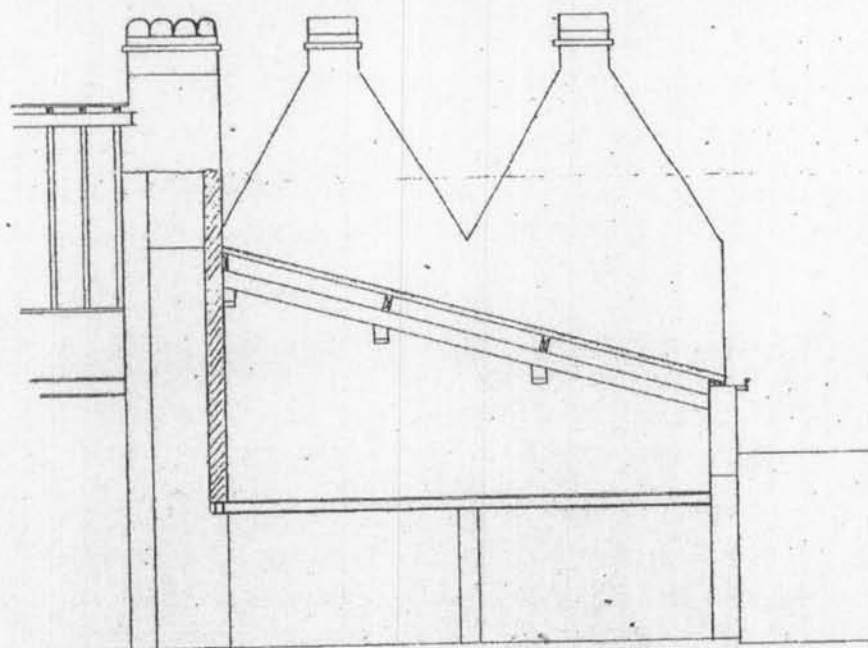
IMPORT Saurisserie "l'ETENDARD" EXPORT
 HARENG - HEILBOT - SPROTS, etc. etc. -- Spécialité de FILET DE HARENG
Maurice VERHELST-DE KEERSGIETER
 42, Chaussée de Ghistelles, 42 STEENE-lez-OSTENDE
ADRESSE TÉLÉGRAPHIQUE ROMÉNFISH Comptes Chèques Postaux 70878
 Téléphone Ostende 372
 VAN NEEBOUTWEGH & CO. GEBR. VAN NEEBOUTWEGH, O.S.M. TEL. 5375

Steene-Ostende, le 11-10-1926.

*Aan den Heer Burgemeester der gemeente
Steene, bij Ostende*

De toestemming kwam er samen met niet minder dan 17 voorwaarden.

In het dossier steekt volgende schets van het rookgebouw

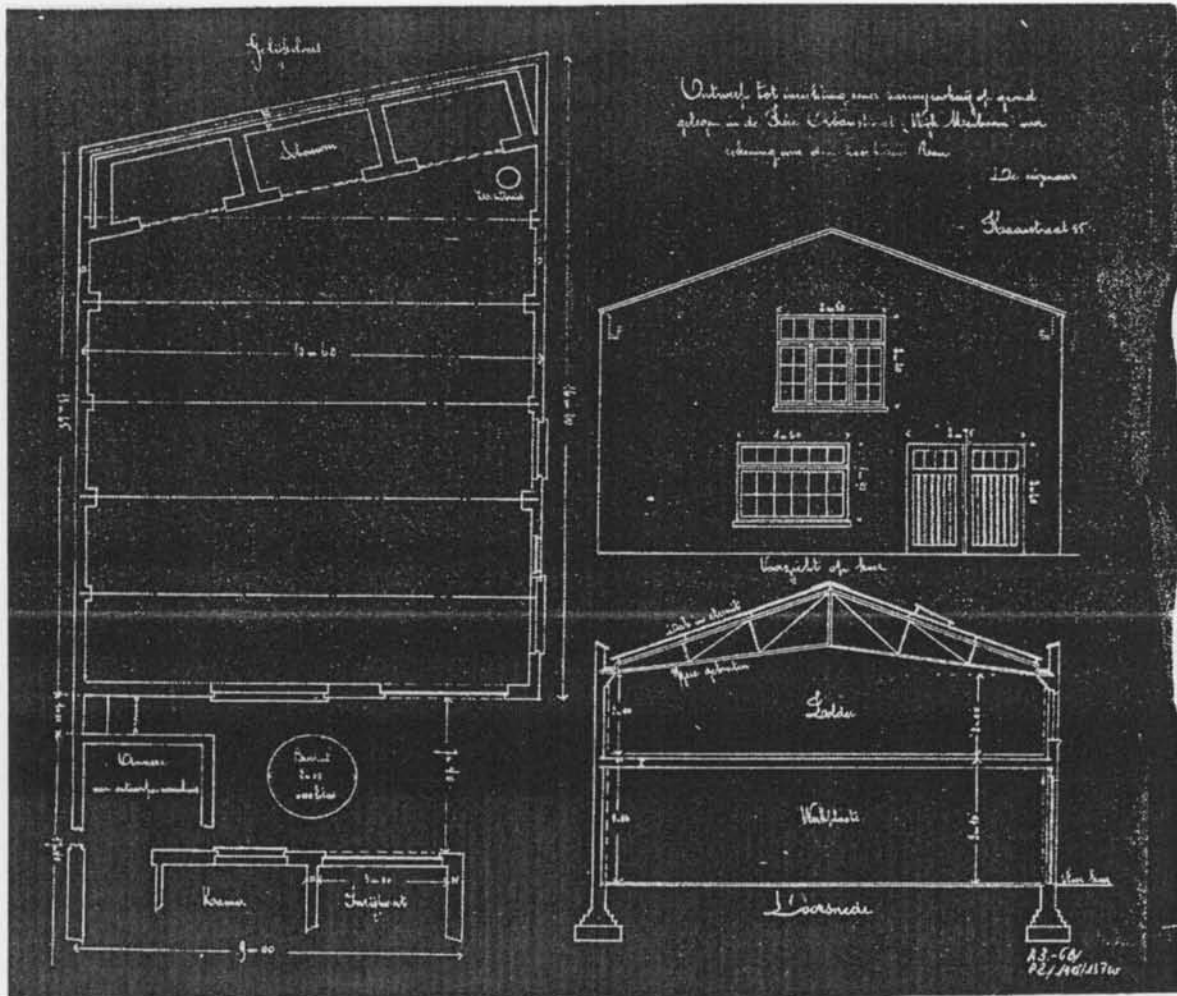

DOORSNEDE A-B

A. 3.-G. B. /
P. B. / 1998/99 w

- **Oscar Rau**, woonachtig in de Kaaistraat tenslotte vroeg op 18 maart 1929 toestemming om op de hoek van de Frere Orbanstraat en de Elisabethlaan een haringrokerij te mogen starten. Ondanks vele protesten van burens kwam er toch een gunstig advies van het Gemeentebestuur van Oostende naar de Provincie met volgende argumenten " *Daar op deze wijk reeds verscheidene gevaarlijke en ongezonde inrichtingen bestaan, waaronder een zeepziederij en een haringrokerij, is ons College van gevoelen dat een gunstig gevolg mag voorbehouden worden...* " Op 31 mei 1929 tenslotte volgt de toelating door de Bestendige deputatie. Heden te dage kan er moeilijk nog van een industriële wijk Meiboom gesproken worden.....

Hieronder het mooie plan van het bedrijf:

UITLUIDING

Tot daar een greep uit de toch zeer talrijke commoties die de Oostendse goegemeente decennia lang teisterden.

In de decennia volgend op 1920 verdwenen deze kleinschalige rokerijen één na één om zich uiteindelijk te concentreren in middelgrote bedrijven. Van den Abeele met "Appétit" in Brugge en Boels in Oostende met "La Couronne" waren daar typische voorbeelden van. De industrialisering in de visverwerkende nijverheid had definitief zijn intrede gedaan en meteen verdwenen ook vele kwalijke geuren in menige Oostendse volksbuurt.

* De auteur is betrokken bij de renovatie en uitbreiding van het Nationaal Visserijmuseum te Oostduinkerke en deed onderzoek naar visverwerkende nijverheden.

- Alle geciteerde teksten zijn afkomstig uit het Provinciaal Archief West-Vlaanderen te Sint Andries

EEN WEETJE OVER DE BIBLIOTHEEK

“Hart voor Architectuur in Europa. Een kleine tocht door de geschiedenis”

. Van de hand van Prof. Dr. Nico Nelissen, Nijmegen, eigen beheer, 2006.

p. 166 t.e.m. 169: De Kris Lambertbibliotheek in Oostende. Een dijk van een bibliotheek.

(De totale bouwkosten, inclusief omgevingsplan, belopen bijna 10 miljoen euro)

Yves Dingens

LIDGELD 2008

Het lidgeld voor het lidmaatschap bij de Koninklijke Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate is voor 2008 vastgesteld als volgt:

Aangesloten lid	€ 11
Steunend lid	€ 15
Beschermend lid: vanaf	€ 25

Mogen wij vragen gebruik te maken van het hierbijgevoegd stortingsbulletin

Simone MAES
Penningmeester

VEILING 2008

Op 31 januari 2008 gaat onze traditionele veiling door.

Denkt nu reeds na wat u te koop zult aanbieden.

De verdere schikkingen verschijnen in het november-nummer

OPENINGSDATA MUSEUM IN 2007

- Elke zaterdag.
- Van 23 december t/m 07 januari 2007 (gesloten 25 en 26 december 2006 en 01 en 02 januari 2007).
- Van 17 februari t/m 25 februari (gesloten 20 februari).
- Van 31 mei t/m 15 april (gesloten 03 en 10 april).
- Van 17 mei t/m 20 mei.
- Van 15 juni t/m 16 september (gesloten elke dinsdag).
- Van 27 oktober t/m 04 november (gesloten 30 oktober).
- Van 22 december 2007 t/m 06 januari 2008 (gesloten 25 december 2007 en 01 januari 2008).

Telkens van 10u tot 12u en van 14u tot 17u

Onze prijs = uw profijt
Uw kleurenfoto's manueel
afgewerkt volgens de
modernste technologie
met multi-scanner

**COCK
CAMERA
SERVICE**

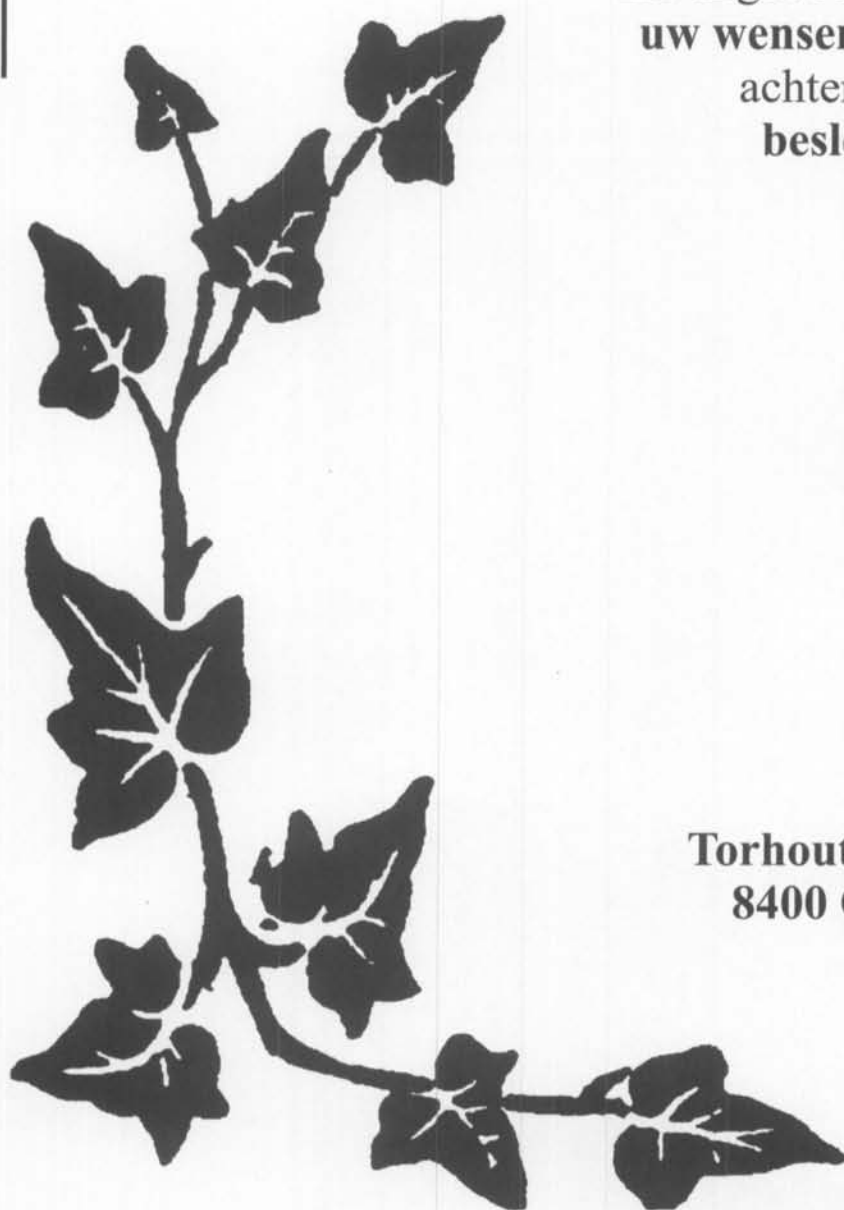
Hoek Jozef II straat en
Christinastraat - Oostende

Waar kwaliteit nog
vakmanschap is

Uitvaartverzorging - Funerarium

Jan Nuytten

Het **uitvaartkontrakt**
is de absolute **zekerheid**
dat uw begrafenis of crematie
zal uitgevoerd worden volgens
uw wensen en dat uw familie
achteraf **geen financiële**
beslommeringen heeft

Torhoutsesteenweg 88 (h)
8400 Oostende (Petit Paris)
tel. 059/80.15.53